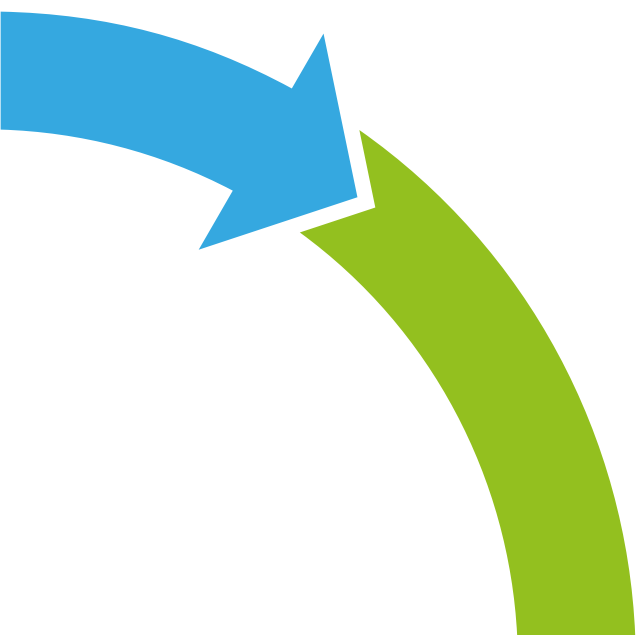

Praktische aanpak klimaatakkoord met portefeuille routekaart voor zorgvastgoed

Adriaan van Engelen

a.vanengelen@milieuplatformzorg.nl

directeur Stichting Stimular

directeur vereniging Milieu Platform Zorg

Agenda

- ① Milieuplatform Zorgsector
- ② Expertisecentrum verduurzaming zorg
- ③ Routekaart
- ④

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Milieuplatform Zorgsector

Vereniging van en voor de zorg,
200 leden intramurale zorgorganisaties,
in 2015 initiatiefnemer van de Green Deal Zorg
In 2019 ism Stimular en TNO start expertisecentrum

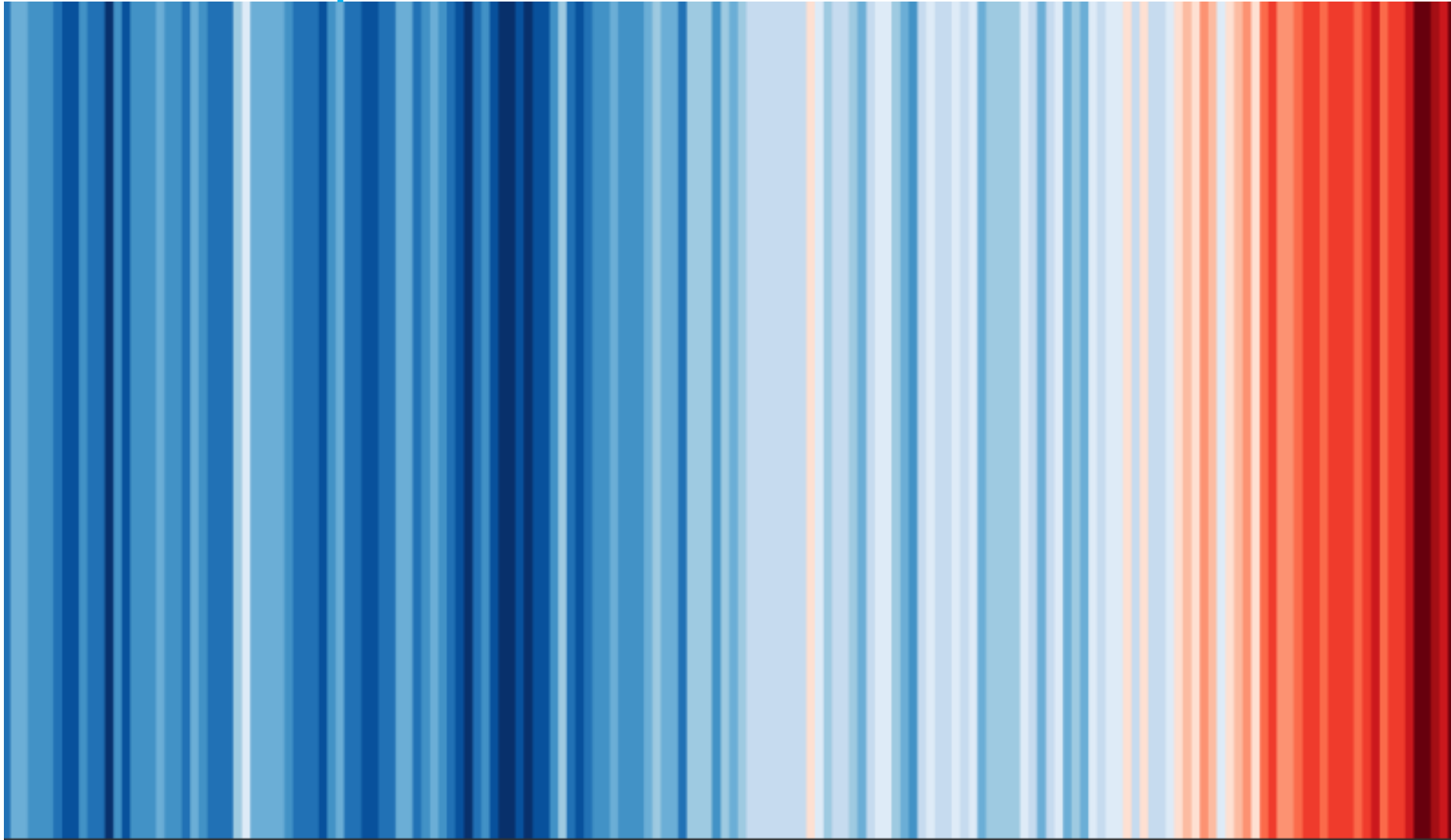
Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Stichting Stimular ontwikkelt tools en kennis voor
bedrijven en instellingen en werkt nauw samen met
Milieuplatform Zorgsector

Klimaatstrepen aarde 1850-2019

MPZ milieuplatform zorgsector

Klimaatakkoord Nederland 2019

- 49% CO₂ reductie in vastgoed in 2030, 95% reductie in 2050 t.o.v. 1990
- Voor zorgvastgoed 49% CO₂ reductie in vastgoed in 2030 **t.o.v. 2018**
- + stoppen met aardgas

Klimaatakkoord Europa 2020

- 55% CO₂ reductie in 2030
100% reductie in 2050 t.o.v. 1990

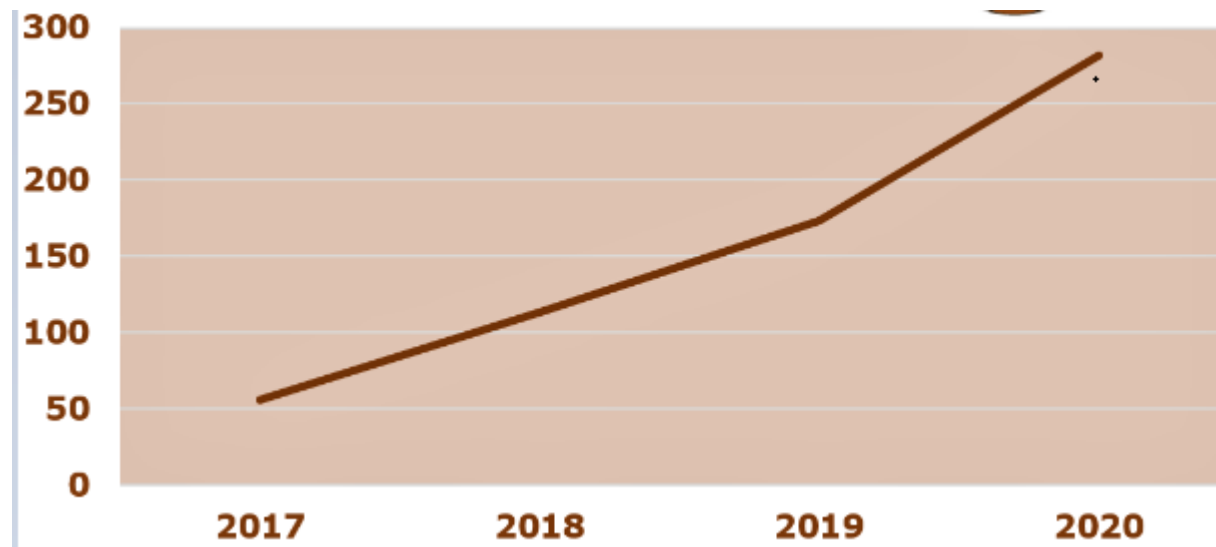

Milieuthermometer Zorg, *route naar een klimaat-neutrale en circulaire bedrijfsvoering in zorgorganisaties*

Brons = wetgeving + nuttige en besparende maatregelen
Zilver = brons + duurzaam inkopen en vastgoed + extra
Goud = zilver + duurzaam bouwen + transparant + extra
Goud geeft ook recht op het keurmerk Milieukeur

Aantal certificaten zit in de lift

125 maatregelen binnen thema's

1 Milieumanagement	8 Voedsel
2 Energie	9 Reiniging
3 Water	10 Vervoer
4 Afvalwater	11 Inkoop
5 Lucht	12 Verbouw/nieuwbouw
6 Afval	13 Groenbeheer
7 Gevaarlijke stoffen	

**vraagt o.a. de portefeuille
routekaart CO₂ reductie en
duurzaam nieuwbouwbeleid**

Met certificaat voldoen aan EED

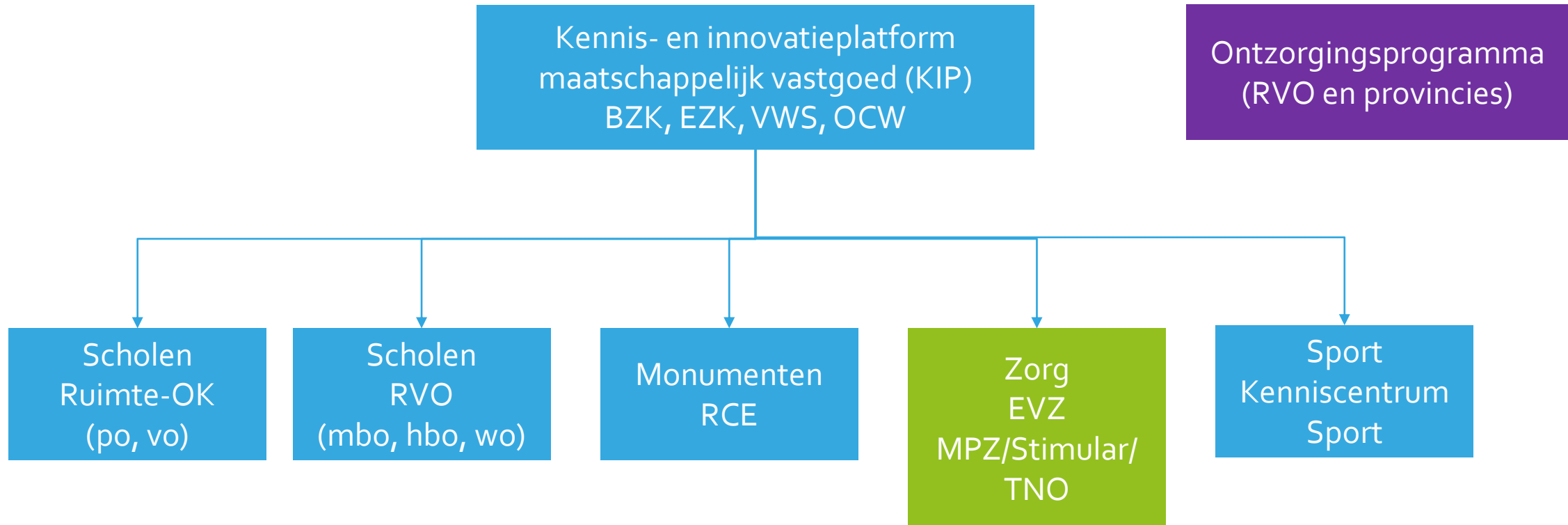
Expertisecentrum verduurzaming zorg samenwerking MPZ/Stimular + TNO

[Home](#)[Cure ▾](#)[Care ▾](#)[Kennisbank ▾](#)[Nieuws](#)[Agenda](#)[Over ons](#)[CONTACT](#)

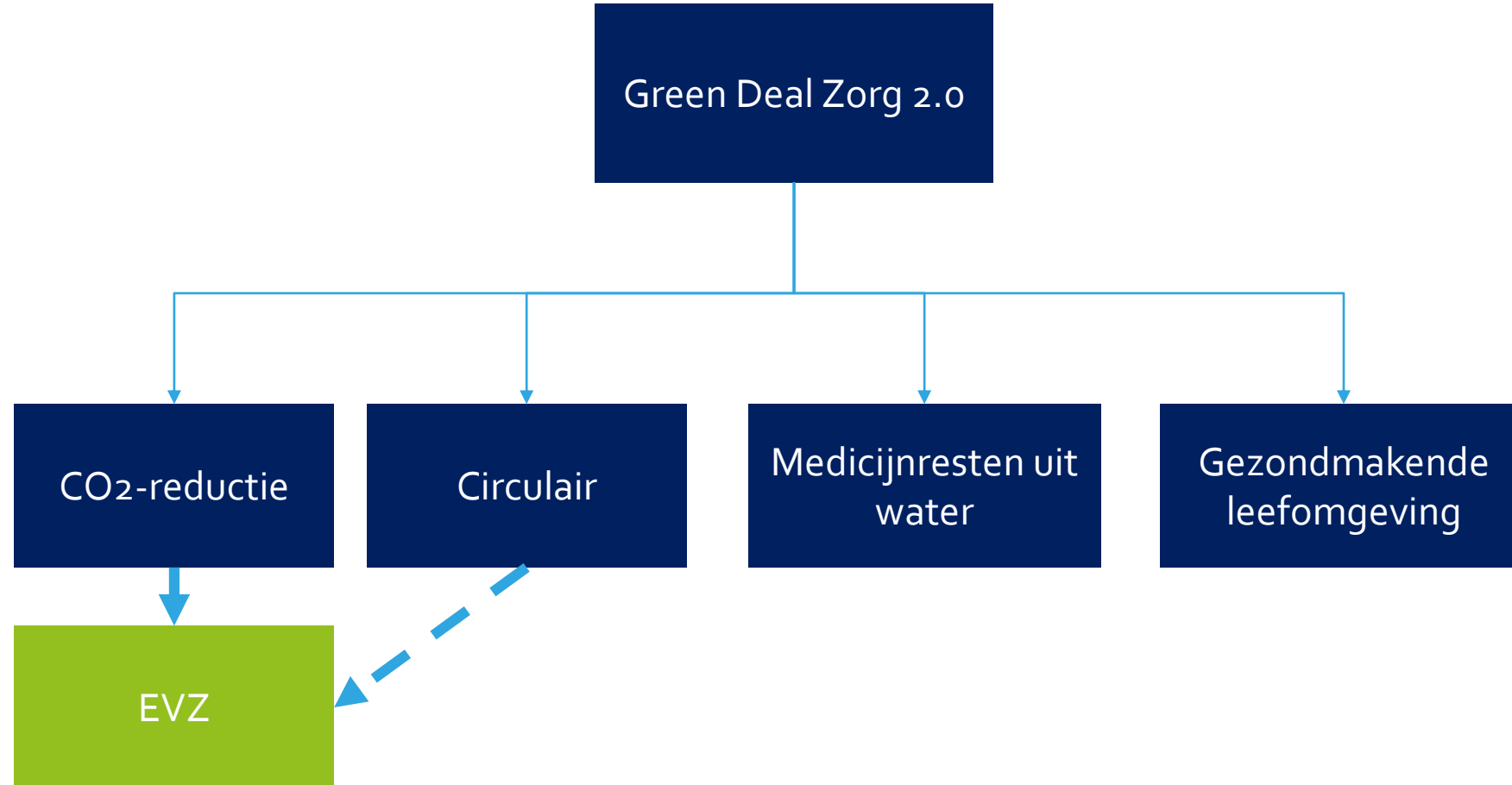
EXPERTISECENTRUM VERDUURZAMING ZORG

KLIMAATNEUTRAAL ZORGVASTGOED IN 2050

Structuur EVZ

Structuur EVZ

Sector routekaarten voor 2030-2050

- Routekaarten in 2019 opgesteld door TNO

TNO INNOVATION FOR LIFE

ROUTEKAART VERDUURZAMING VAN HET ZORGVASTGOED – ZIEKENHUIZEN

TNO innovation
for life

30 april 2019

TNO INNOVATION FOR LIFE

ROUTEKAART VERDUURZAMING VAN HET VASTGOED IN DE LANGDURIGE ZORG

TNO innovation
for life

30 april 2019

Voor de cure

- Handleiding TNO voor portefeuille routekaart

Voor de care en revalidatiecentra

- MPZ- CO₂ reductietool met oplegger

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Portefeuille Routekaart CO₂ reductie voor zorgaanbieders 2e lijns

- Erkende maatregelen inplannen
- Natuurlijke momenten in kaart brengen
 - Alle maatregelen nemen die zich binnen de levensduur terugverdienen
- Nieuwbouw aardgasloos en laag energieverbruik (<15 à 20 kWh /m² voor het vastgoed)

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

EVZ en Portefeuille routekaarten CO₂ reductie

- Uiterlijk 1 juli 2021 inleveren
- EVZ analyseert voor de sector:
 - Verwachte CO₂ reductie in 2030
 - Inzicht in wat goed gaat
 - Inzicht in knelpunten
- In samenwerking met de branches en VWS oplossingen voor knelpunten aandragen

CO₂ reductie tool is Excel met

- Gebouwmvang
- Energieverbruik
- Maatregelen selecteren
- Maatregel inplannen in een jaar

Op basis van kengetallen voor kosten /besparing en energiewinst wordt de kaart opgesteld.

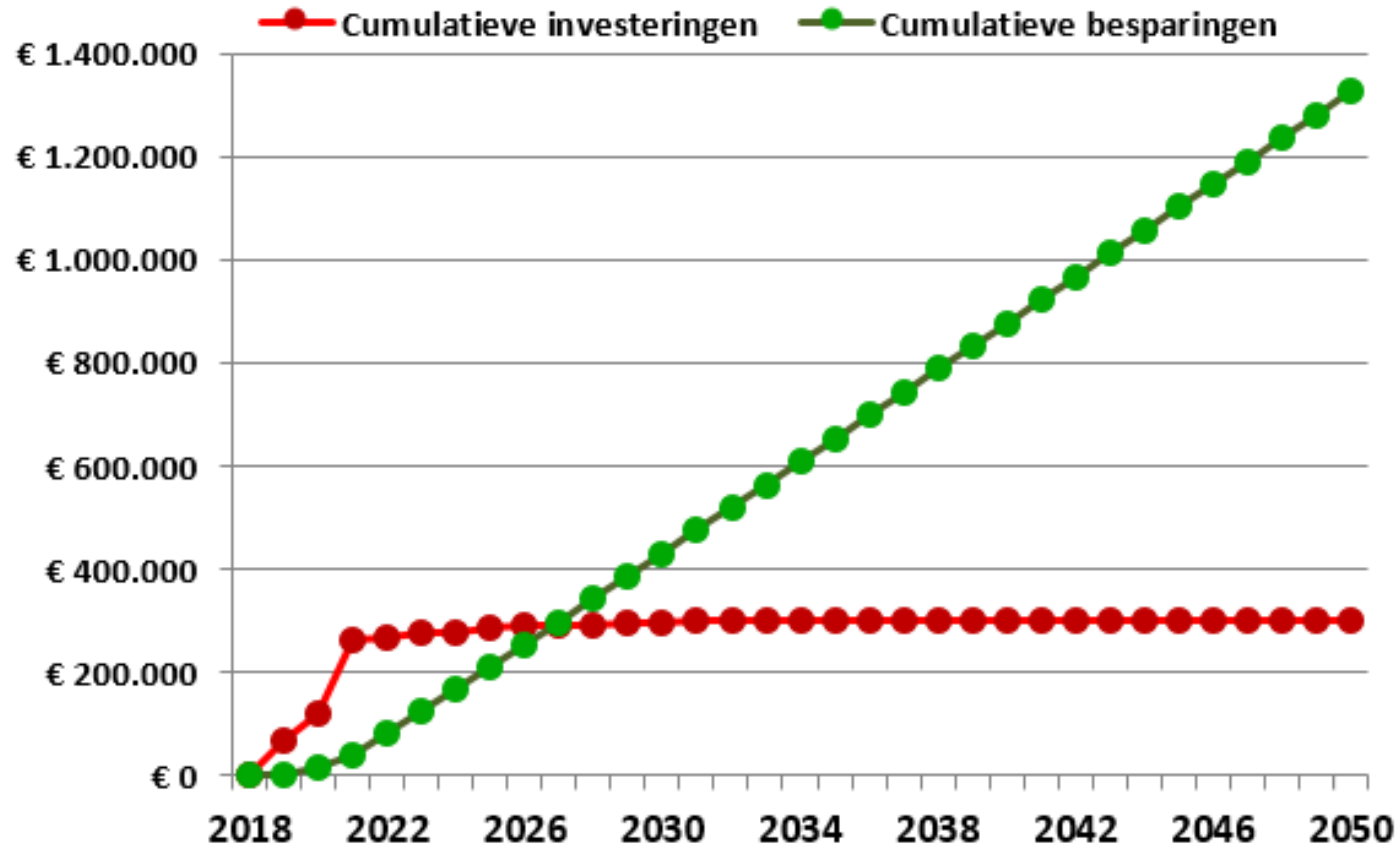
En voor dialog met

- financials
- bestuurders

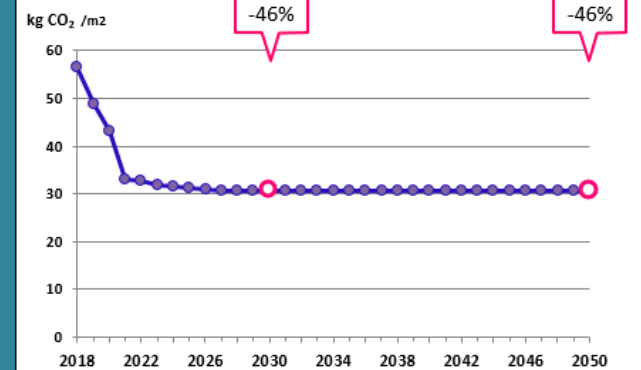

CO₂-reductietool voor portefeuille routekaart care

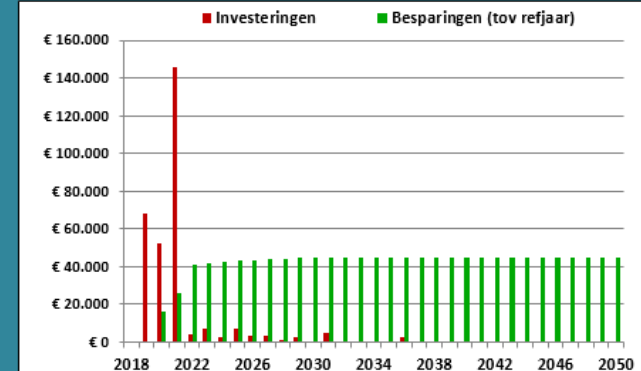
Grafiek 1: Cumulatieve investeringen & besparingen

Grafiek 3: CO₂ Footprint

Grafiek 5: Jaarlijkse investeringen & besparingen

CO₂-reductietool voor portefeuilleroutekaart care

Samenvatting totaal van: [Naam van instelling]

pik hier
uw logo overteek

Val in ↓

Val in ↓

DASHBOARD

Prijs per kWh elektriciteit: € 0,08

Prijs per m3 aardgas: € 0,65

FINANCIEEL

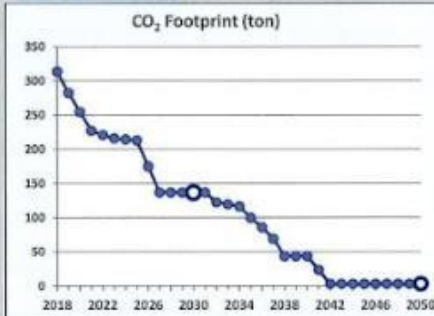
ZORGVASTGOED & ENERGIETRANSITIE

Opmerkingen:

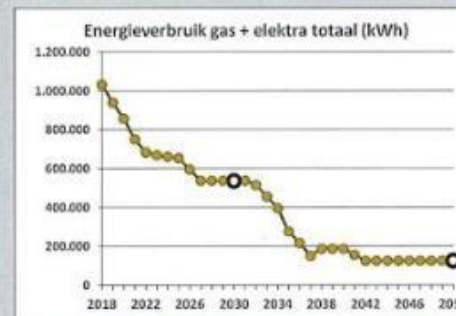
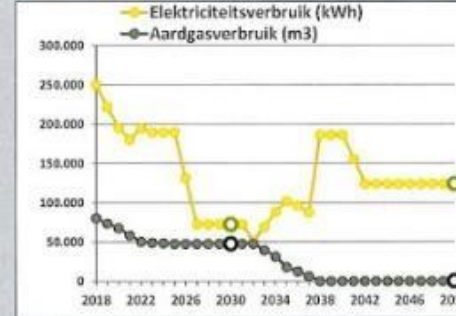
[Voeg hier eventueel extra opmerkingen toe]

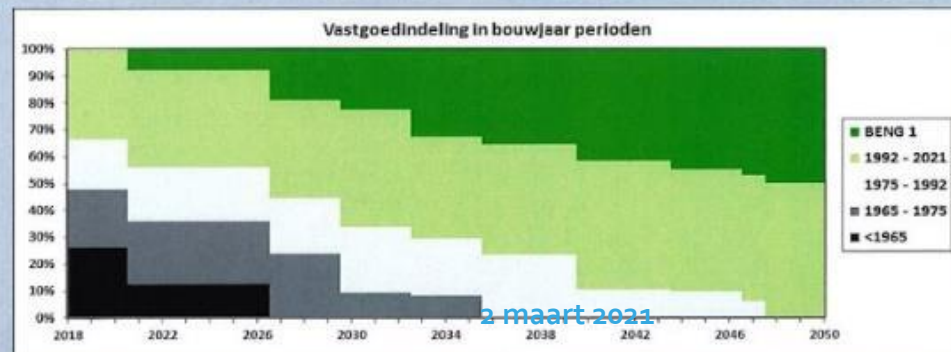
CO₂ FOOTPRINT

VERBRUIK

HERNIEUWBAAR

2 maart 2021

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Portefeuille routekaarten CO₂ reductie CARE

EED rapportage niet ingediend dan:

- Brief over tekortkoming is al uit
- 1 april 2021 is uitstel voorbij
- RVO dan naar 2e stap handhaven, aanschrijven met dwangsom,
- Tijd is nu geld!

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Eerste ervaringen Portefeuille routekaarten CO₂ reductie CARE

- >40% CO₂ voor 2030 is bij de meeste instellingen met de routekaart al in beeld
- Sloop - nieuwbouw gaat belangrijke bijdrage leveren aan CO₂ reductie

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Huurlocaties CARE

- Verhuurder en zorg zitten vaak niet in hetzelfde tijdpad voor verduurzaming.
- Trek meer samen op voor
 - Energiebeheer
 - Natuurlijke momenten verhuurder
- Verhuurder ziet vastgoed niet als middel en zit vast aan andere eisen

Nieuwbouw

- BENG rekenmethodiek
 - Gaat niet uit van kosteneffectiviteit
 - Gaat niet uit van klimaatakkoord, voor 2050 zijn extra maatregelen nodig, die kan je ook nu zetten
- Extra isoleren schil loont
- Minder energievraag, kleinere installaties, minder onderhoud

Nieuwbouw

- Er zijn nu care instellingen
 - zonder gasaansluiting
 - met een energieverbruik $< 50 \text{ kWh/m}^2$

Voor gebouw inclusief de werkprocessen

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Nieuwbouw knelpunten

- Focus op BENG
- Te weinig bouwers met ervaring
- Infrastructuur elektra nodig, risico van wachttijden
- woningbouwcorporaties of marktpartijen:
 - noemen veel duurzaam
 - kijken financieel naar de korte termijn (20 à 25 jaar)

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Nieuwbouw ontwikkelingen

- Ontwikkelingen passief bouwen, rekenmethodiek voor warmtevraag PHPP werkt goed
- CO₂ aspecten bouwmaterialen meenemen
- PV op gevels komt eraan

Stimular →

DE WERKPLAATS VOOR
DUURZAAM ONDERNEMEN

Innovaties (nu nog) toekomst

- akoestische warmtepompen
- efficiënte gevel wtw installaties
- houtbouw, circulair bouwen
- energieopslag

Contact | Expertisecentrum Verduurzaming Zorg

Het expertisecentrum verduurzaming zorg wordt uitgevoerd door:

- Stimular
- MPZ
- TNO

in afstemming met de brancheorganisaties NFU, NVZ, ActiZ, VGN en de Nederlandse ggz

Er is geen garantie dat de informatie in deze presentatie correct, up-to-date en/of volledig is. De informatie en vermelde gegevens zijn dan ook niet uitputtend bedoeld, de inhoud is van informatieve aard en is niet leidend voor een specifieke situatie.